

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Benefits of using the eye-tracking method for qualitative observation of students' multiple-choice physics tasks solution process = Výhody využití metody oční kamery při sledování žákovských kognitivních procesů při řešení testů s výběrem odpovědi / [] / Martina Kekule, Iva Spanova, Jouni Viiri -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 29, č. 4 (2019), s. 424-465.

V článku jsou popsány výhody použití metody sledování žáků středních škol při řešení testu s otázkami s výběrem odpovědi. Provedena byla kvalitativní analýza dat týkajících se pohybů očí dvou žákyň řešících úlohy z fyziky. Obě žákyně odevzdaly stejný výstup, nicméně data z oční kamery ukázala nejen podobné přístupy řešení, ale i důležité odlišnosti, na základě kterých může následně vyučující pracovat s každou dívkou odlišně.

poznávací proces ; řešení úloh ; výběrový test ; metoda výzkumu ; výzkumná technika ; pozorování ; záznam pozorování ; střední škola ; fyzika ; kvalitativní analýza ; výsledek výzkumu ; pohyb oka ; učitel ; žák ; individuální přístup ; oční kamera ; postup řešení

<http://katalog.npmk.cz/documents/520301>

2.

Dopad pandemie na dětskou psychiku / [The impact of pandemic on child psyche] / Helena Kumperová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 2

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 11, č. 2 (říjen 2021) (2021/2022), s. 44-45.

Děti neprožívají obavy z toho, co bude, jako dospělí. Strach z budoucnosti mají spíše dospělí. Přece jen však není možné oddělit psychiku dítěte od psychiky rodiče, na němž je v prožívání závislé. Školkové dítě prostor pro názor nemá. Pandemie proměnila naše vnímání bezpečnosti - hrozba je neviditelná a všichni se chtějí ochránit. U dětí se otvírá příležitost pro výchovu k ochraně zdraví.

předškolní dítě ; předškolní věk ; pedopsychologie ; strach ; vztah dospělý-dítě ; rodiče ; psychika ; působení ; bezpečnost ; názor ; epidemie ; pandemie ; covid-19 ; prožívání

<http://katalog.npmk.cz/documents/520712>

3.

Geneze a současné postavení profese asistenta pedagoga v podmínkách českého školství = Genesis and current status of the teaching assistant profession in the conditions of Czech education / [] / Lenka Ďulíková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 30, č. 3 (2020), s. 375-395.

Příspěvek byl zpracován v rámci řešení projektu s názvem Proměny ve výchově a vzdělávání jako výzva pro pedagogické profese. Příspěvek nabízí vhled do problematiky ukotvení profese asistenta pedagoga v současném českém systému vzdělávání. Představeny jsou historické a legislativní změny asistentské profese v průběhu desetiletí. Další část studie se věnuje souhrnu požadavků na kvalifikaci a profesní přípravu, náplni práce asistenta pedagoga a postavení této pracovní pozice ve vztahu k ostatním účastníkům vzdělávacího procesu.

asistent ; speciální vzdělávací potřeby ; integrace žáka ; inkluzivní vzdělávání ; spolupráce ve výchově ; školství ; systém výchovy a vzdělávání ; školská legislativa ; pedagogické povolání ; vyučující personál ; historické hledisko ; kvalifikace ; profesní příprava ; interpersonální vztahy ; učitel ; inkluze ; podpůrná opatření ; 2010-2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/520299>

4.

Identifikácia rizikových skupín žiakov a žiačok základných škôl na Slovensku a v Česku pre účely tvorby efektívnych preventívnych opatrení v oblasti technologických závislostí = Identification of risk groups among primary school pupils in Slovakia and the Czech Republic : creating effective preventive measures in relation to technological addictions / [] / Michaela Šavrnochová, Angela Almašiová, Matej Almáši, Ladislav Vaska et al. -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociální práce -- ISSN 1213-6204 -- Roč. 20, č. 2 (2020), s. 31-49.

Pro potřeby identifikace rizikových skupin vycházeli autoři z teorie závislosti od M. Griffithse. Pro výzkum byl použit autorský dotazník a škála Excessive internet use. Jako rizikové faktory byly identifikovány: vysoký počet hodin strávených na internetu či hraním počítačových her, pasivní trávení volného času a nedostatečná rodičovská kontrola. Porovnávány jsou výsledky u žáků v České republice a na Slovensku.

žák ; základní škola ; sociální prevence ; závislost ; počítačová závislost ; internet ; počítačová hra ; výsledek výzkumu ; dotazník ; ohrožené dítě ; riziková skupina ; pasivita ; volný čas ; rodičovská role ; rodičovská odpovědnost ; komparace ; Česko ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/520305>

5.

Kam se slovtvorbou - v teorii a ve výuce = What's the place of word-formation in theory and teaching? / [] / Ivana Bozděchová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 71, č. 3 (2020/2021), s. 116-122.

Autorka ve svém příspěvku zamýšlí nad postavením a rolí slovtvorné tematiky ve vyučování českého jazyka na základní škole. Tato látka je tradičně zařazována do Rámcových vzdělávacích programů i do učebnic. Úvodem charakterizuje pojem slovtvorba a její vztah s příbuznými jazykovědnými obory a následně se zabývá otázkami slovtvorby ve vyučování: 1) s čím přistupujeme k výuce slovtvorby, 2) co je cílem výuky v oblasti slovtvorby, 3) co všechno lze zařadit do výuky slovtvorby, 4) jak postupovat ve výuce (analyzovat nebo tvořit)?

základní škola ; výuka ; čeština ; gramatika ; lingvistika ; morfologie ; slovo ; didaktika ; řečová dovednost ; rámcový vzdělávací program ; teorie komunikace

<http://katalog.npmk.cz/documents/520495>

6.

Oborové didaktiky v odborném vzdělávání v České republice – aktuální stav a perspektivy = Didactics in vocational education in the Czech Republic – current situation and perspectives / [] / Pavel Pecina, Peter Marinič -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 11, č. 2 (2021), s. 147-171.

Zhodnocen je aktuální stav didaktik odborných předmětů a didaktiky praktického vyučování na středních školách v České republice s přesahem na Slovensko. Autoři analyzovali celostátně dostupné systematické zdroje (učební texty, odbornou literaturu, vybrané graduační práce) technických předmětů, ekonomických předmětů, odborných předmětů obchodu a služeb, zemědělských a zdravotnických předmětů. Závěrečná část je zaměřena na možné perspektivy vývoje dotčených oborových didaktik.

didaktika ; teorie učení ; analýza ; odborná škola ; odborné školství ; střední odborná škola ; střední odborné učiliště ; odborná literatura ; učebnice ; vyučovací předmět ; technický předmět ; ekonomie ; obchod ; služby ; zemědělství ; zdravotnictví ; Česko ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/520573>

7.

Ohrožení neúspěchem? : faktory ohrožení v prvním ročníku studia na vysoké škole z pohledu výzkumu Eurostudent VII = Threats of failure? : threat factors in the first year of higher education study from the perspective of Eurostudent VII survey / [] / Michaela Šmídová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Aula : časopis pro vysokoškolskou a vědní politiku -- ISSN 2533-4433 -- Roč. 28, č. 1-2 (2020), s. 94-109.

Příspěvek zkoumá důvody neúspěšnosti vysokoškolského studia v souvislosti s kritickou fází přechodu ze střední na vysokou školu, specificky se studiem v prvním ročníku bakalářských studijních programů. Podstatné pro výzkum byly informace o typu ukončené střední školy a také o vzdělání rodičů studentů. Příspěvek vychází z analýzy dat výzkumu EUROSTUDENT VII.

vysokoškolské studium ; bakalářské studium ; nedokončení studia ; přechod ze střední na vysokou školu ; vzdělání ; rodiče ; student ; výsledek výzkumu ; analýza ; střední škola ; ročník 1

<http://katalog.npmk.cz/documents/520329>

8.

Potenciál skečnotingu ako nástroja na podporu učenia sa v geografii = Potential of sketchnoting as tool to support learning of geography / [] / Stela Csachová, Daniela Kidonová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Biologie, chemie, zeměpis : časopis pro výuku přírodovědných předmětů na základních a středních školách -- ISSN 1210-3349 -- Roč. 30, č. 3 (2021), s. 9-20.

Vysvětlen je výraz skečnoting (nemá spisovný překlad) jako technika zapisování si poznámek pomocí vizuálních prvků a textu. Výsledkem je skečnouta (sketchnote) - vizuální mapa, která vzniká aktivním poslechem přednášejícího a zachytává jeho myšlenky pomocí základních vyjadřovacích prostředků skečnotingu, např. čtvercem, kruhem, trojúhelníkem, písmem, barvou, šipkou, mřížkou apod. Žák si lépe vyvolá v paměti poznatek, při kterém si představí jeho obraz. Vyvolání mentálního obrazu je klíčovým faktorem, který do značné míry rozhoduje o tom, zda si informaci zapamatujeme, nebo ne. Popsána je aplikace skečnotingu v hodinách zeměpisu. Článek obsahuje i jeho ukázky.

učení ; zápis ; žák ; psaní ; kresba ; paměť ; vizuální vnímání ; vyučovací předmět ; zeměpis ; forma výuky ; skečnoting

<http://katalog.npmk.cz/documents/520367>

9.

Prevenec specifických poruch učení v MŠ / [Prevention of specific learning disorders in kindergarten] / Klára Ligurská – cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 11, č. 1 (září 2021) (2021/2022), s. 58-60.

Specifické poruchy učení se nejčastěji zjistí až na základní škole, ale již v MŠ lze zařadit cvičení, která jim mohou předcházet. Projevují se obtížemi při nabývání a užívání takových dovedností, jako je mluvení, porozumění mluvené řeči, čtení, psaní, matematické usuzování, soustředění

a jiné. Výskyt se uvádí 2-4%, u chlapců je až 3x vyšší než u děvčat. Článek nabízí rozcvičování jednotlivých oblastí: zrakové a sluchové vnímání, paměť, orientace, serialita (obrázky tvoří příběh). Cvičit se má alespoň 4x týdně v horizontu přinejmenším půl roku. Klíčový je poslední předškolní rok.

mateřská škola ; porucha učení ; cvičení ; zrak ; sluch ; paměť ; vnímání ; předškolní dítě ; diagnostika ; prevence ; orientace ; serialita

<http://katalog.npmk.cz/documents/520687>

10.

Projekty v mateřské škole / [Projects in kindergarten] / Eva Koželuhová, Zuzana Zemanová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 28, č. 10 (prosinec) (2021), s. 14-15.

V mateřských školách učitelky často deklarují projektovou metodu výuky, mnohdy se ale ukazuje nepochopení principu a podstaty projektové výuky a dochází k jejímu zaměňování za tematický celek. Autorky textu se neprve věnují historii projektové výuky a zmiňují Johna Deweye (začátek 20. století), jehož myšlenkou bylo, že člověk se učí z problémové situace. V současnosti je projektová metoda chápána tak, že děti pomocí řešení úkolů, problémů nebo situací ze života sledují stanovený cíl. Jak vytvořit projekt: výběr tématu, možnost řešení, realizace, rekapitulace. Role osob zapojených do projektu. Hodnocení projektu. Přínosy a úskalí projektové výuky.

mateřská škola ; projektová metoda ; historické hledisko ; projekt ; role ; hodnocení ; Dewey, John, ; Dewey, John, ; téma ; realizace ; řešení problémů ; fáze ; přínos

<http://katalog.npmk.cz/documents/520491>

11.

Sekulární trend tělesného růstu a vývoje u chlapců a dívek od 6 do 14 let v českých zemích za období 120 let (1895-2015) = The secular trend of the physical growth and development of boys and girls aged 6 to 14 years over the past 120 years in the Czech lands / [] / Kopecký M. -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česko-slovenská pediatrie : časopis České a Slovenské pediatrické společnosti -- ISSN 0069-2328 -- Roč. 76, č. 1 (leden) (2021), s. 28-41.

Cílem výzkumu bylo porovnat tělesnou výšku, hmotnost a hmotnostně-výškové poměry 6-14letých dětí z let 2012-2015 s referenčními údaji šestého celostátního antropologického výzkumu z roku 2001 a s výzkumem z roku 1895. Výsledky poukazují na pokračující zpomalení pozitivního sekulárního trendu v tělesné výšce u naší populace. U dívek nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly v tělesné hmotnosti a BMI, ale zjištěné vyšší průměrné hodnoty tělesné hmotnosti a BMI v porovnání s referenčními údaji z roku 2001 naznačují zvyšující se prevalenci nadváhy a obezity u současné populace chlapců.

fyzologie ; dítě ; vývoj dítěte ; tělesný vývoj ; tělesné vlastnosti ; růst ; chlapec ; dívka ; základní škola ; směr ; komparace ; výsledek výzkumu ; hmotnost ; váha ; výška ; věk 6-14 ; antropologický výzkum ; nadváha ; obezita ; 1895-2015

<http://katalog.npmk.cz/documents/520587>

12.

Transformatívne líderstvo a osamelosť učiteľov v edukačnom prostredí = Transformative leadership and teachers loneliness in the educational environment / [] / Lucia Pašková -- slo -
- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 11, č. 2 (2021), s. 131-145.

Uvedeny jsou výsledky výzkumu realizovaného v roce 2020 na středním Slovensku mezi učiteli tradičních základních škol. Zjišťován byl vztah mezi transformačním vedením a osamělostí učitelů při práci. Výsledky poukázaly na jednoznačně pozitivní vliv transformačního vedení na snižování pracovní osamělosti zaměstnanců ve školním prostředí, z čehož vyplývá potřeba rozvíjení kompetencí transformačního vedení u učitelů i řídicích pracovníků ve školství.

výsledek výzkumu ; řízení ; řízení školy ; ředitel školy ; učitel ; interpersonální vztahy ; interpersonální distance ; sociální interakce ; vůdce ; role ; motivace ; školní prostředí ; klima školy ; zaměstnanec ; základní škola ; rozvíjení schopností ; způsobilost ; Slovensko ; leadership ; vedení lidí ; vedení ; 2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/520559>

13.

Využití metod dramatické výchovy ve výuce vlastivědy : výukový program Mládí Otce vlasti /
[Using methods of drama education in teaching the basics of national history and geography : Youth of the Father of the country programme] / Nikola Rybová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Komenský : časopis pro učitele základní školy -- ISSN 0323-0449 -- Roč. 146, č. 1 (září 2021) (2021/2022), s. 46-51.

Autorka prezentuje svou diplomovou práci, ve které využila principy integrované tematické výuky (ITV). Ve výukovém programu Mládí Otce vlasti se snažila oprostít od předkládání hotových faktů a ve spojení s metodami dramatické výchovy rozvíjí žákovu myšlení a napomáhá hledat spojitosti a nové významy. Program je navržen pro žáky 4. ročníku, realizace proběhla v málotřídní škole. Článek obsahuje scénář programu, pomůcky, popis činností jednotlivých obrazů a jejich výchovný cíl.

vlastivěda ; málotřídní škola ; výuka ; dramatická výchova ; dramatizace ; hraní role ; vyučovací metoda ; aktivizující metoda ; cíl výuky ; diplomová práce ; výukový materiál ; ročník 4

<http://katalog.npmk.cz/documents/520126>

14.

Využití příběhů v učebnicích zeměpisu = Use of stories in geography textbooks / [] / Barbora Čištecká, Tomáš Matějček -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Geografické rozhledy : výuka a popularizace geografie, ekologická výchova -- ISSN 1210-3004 -- Roč. 30, č. 5 (2020/2021), s. 22-25.

Článek shrnuje výsledky výzkumu, jehož cílem bylo zjistit, do jaké míry a jakým způsobem jsou v učebnicích zeměpisu pro základní a střední školy využívány příběhy. Analyzovány byly učebnice z různých časových období. Součástí článku jsou také doporučení pro využívání příběhů ve výuce zeměpisu.

učebnice ; zeměpis ; výuka ; výsledek výzkumu ; střední škola ; základní škola ; analýza ; historické hledisko ; příběhy

<http://katalog.npmk.cz/documents/520458>

15.

Význam vzájemného učení mezi studenty kombinovaného studia pro prevenci studijní neúspěšnosti = Importance of peer learning among part-time students in preventing drop out / [] / Karla Brücknerová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 11, č. 1 (2021), s. 11-37.

Teoretická část příspěvku se věnuje důležitosti podpory vzájemných vztahů mezi studenty. Jedná se o významné opatření, jímž je možno snížit studijní neúspěšnost, a to i u studentů kombinovaného studia. V praktické části autorka seznamuje čtenáře s výsledky analýzy 28 biografických narativních rozhovorů, 94 písemných narativů a 6 focus groups. Z výsledků vyplývá, že vzájemné učení vnímají zapojení studenti jako klíčovou část svých studií. Vzájemné učení totiž usnadňuje studentům adaptaci a orientaci ve vysokoškolském prostředí, pomáhá jim smysluplně pracovat s obsahy studia a podílí se i na jejich motivaci ve studiu pokračovat.

vysoká škola ; student učitelství ; vysoká škola pedagogická ; distanční vzdělávání ; blended learning ; vzájemné učení mezi vrstevníky ; vztahy mezi vrstevníky ; interpersonální vztahy ; vysokoškolské studium ; nedokončení studia ; ukončení školy ; neúspěch ; školní neúspěch ; prospěch ; školní úspěšnost ; motivace učení ; motivace ; výsledek výzkumu ; kombinované vzdělávání

<http://katalog.npmk.cz/documents/520467>